

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Strakonice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Strakonice se nachází v severozápadní Jihočeského kraje a tvoří 1 z 17ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 69 obcí (3. nejvyšší počet v kraji);
- v dotčeném území žije celkem 45.154 obyvatel (5. nejvyšší údaj), z toho 22.961 v jádrovém městě;
- je 3. nejhustěji zalidněný obvod kraje (79 obyv./km²);
- zaujímá rozlohu více než 574 km².

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihočeském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Strakonice	69	45154	22961	574
Prachatice	44	33449	11219	840
Vimperk	21	17581	7644	535
Český Krumlov	31	41639	13290	1130
Kaplice	15	19592	7219	485
Trhové Sviny	16	18563	4982	452
Dačice	23	19601	7642	472
Třeboň	25	25026	8588	538
Milevsko	26	18546	8724	385
Blatná	26	13833	6709	279
Jindřichův Hradec	58	47595	21824	934
Týn nad Vltavou	14	14112	8158	262
Vodňany	17	11670	6942	179
Soběslav	31	22071	7201	324
Písek	49	51978	29769	742
Tábor	79	80612	35024	1002
České Budějovice	79	155589	93467	924
Průměr za kraj	37	37448	-----	592

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdviženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno v porovnání

- s ostatními SO ORP Jihočeského kraje
- a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO - měřeno počtem obyvatel v intervalu 42.000 až 48.000 obyvatel (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Jindřichův Hradec, Jičín, Rokycany, Mělník, Pelhřimov, Žďár nad Sázavou, Kadaň, Louny).

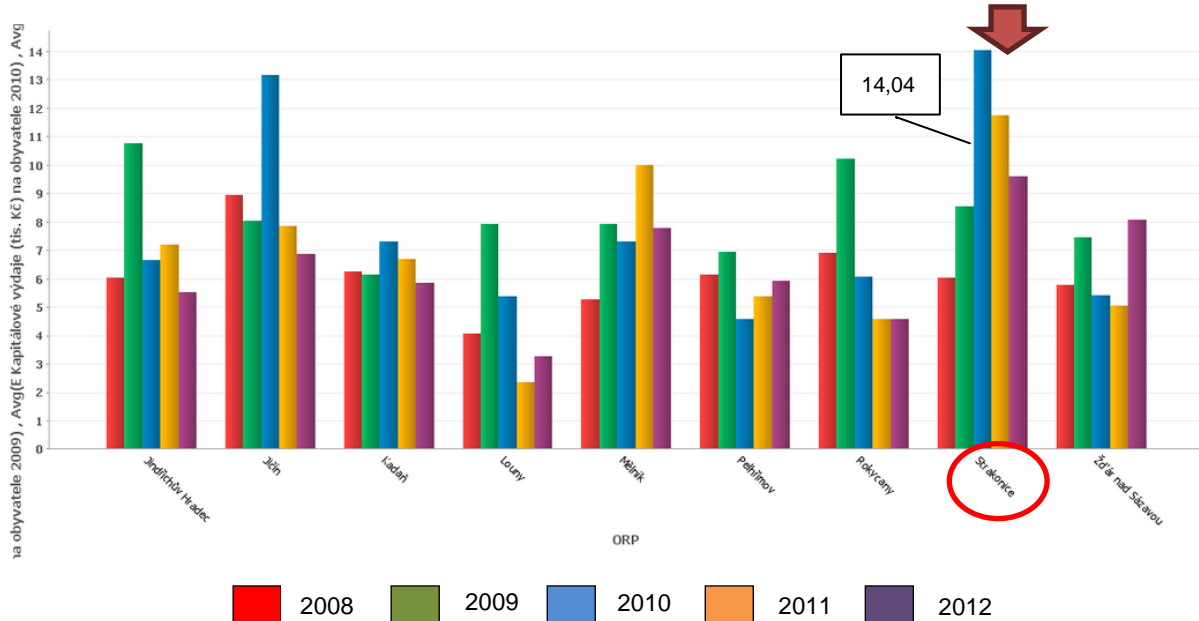
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Strakonice blíže podívat na **úroveň kapitálových výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008-2012. Jejich výše odráží investiční akce obvodů, a jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, strakonický obvod třikrát dosáhl na 1. pozici ve skupině vybraných SO¹. To dokládá i průměr ukazatele za tento obvod za roky 2008-2012 ca 10 tis. Kč/obyv./rok. Viz obrázky 1 a 2.

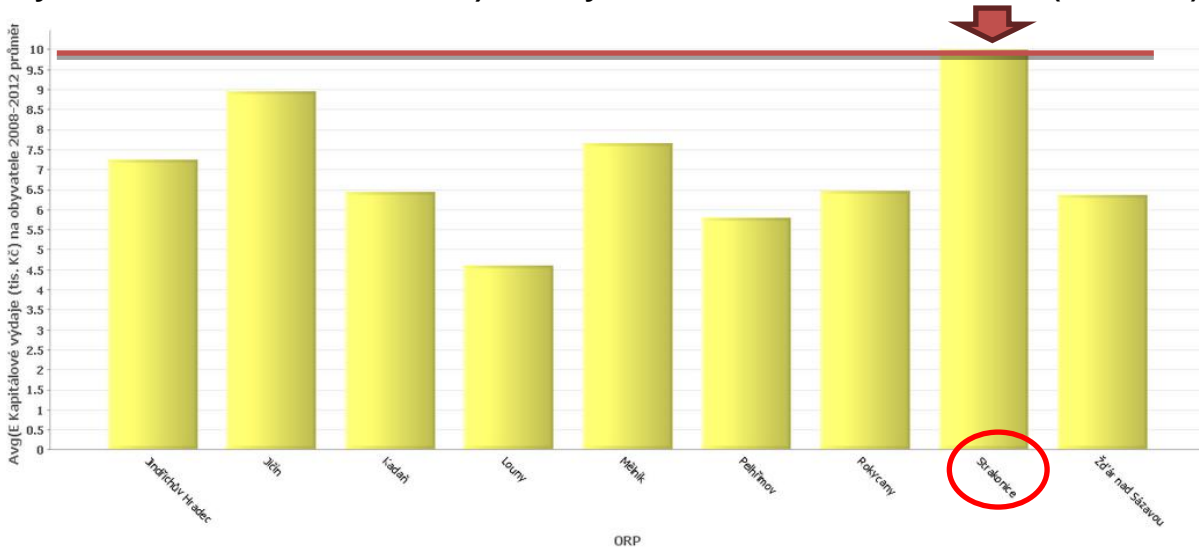
¹ v ostatních letech obsadil 3. nebo 4. místo

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Obrázek 1: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 42 – 48 tis.) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 2: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 42 – 48 tis.) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

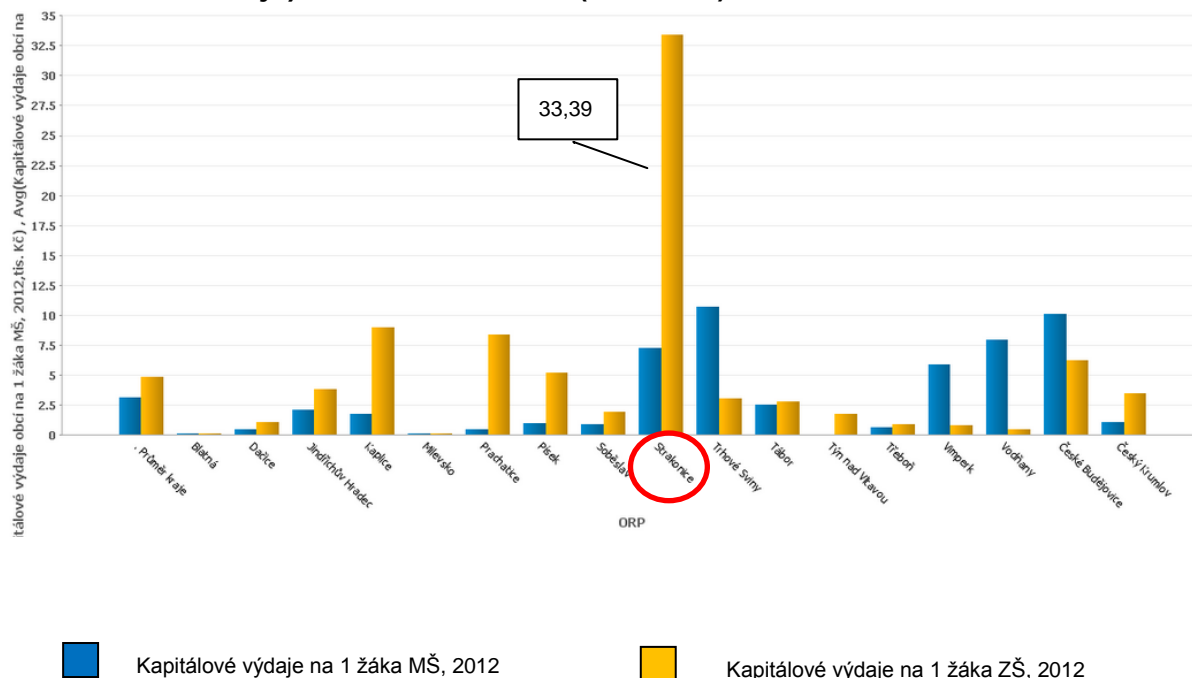
3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání je vhodné vyzdvihnout úroveň kapitálových výdajů na žáky základních a mateřských škol strakonického obvodu. Obvod naprosto dominuje úrovni kapitálových výdajů na žáky ZŠ (33,39 tis. Kč/žáka), která je jednoznačně nejvyšší v Jihočeském kraji a téměř sedmkrát

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

prevyšuje krajský průměr. I úrovní kapitálových výdajů na 1 žáka MŠ se obvod řadí k obvodům s nejvyššími hodnotami (ca 7 tis. Kč/žáka). Situaci znázorňuje obrázek 3.

Obrázek 3: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Jihočeského kraje) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

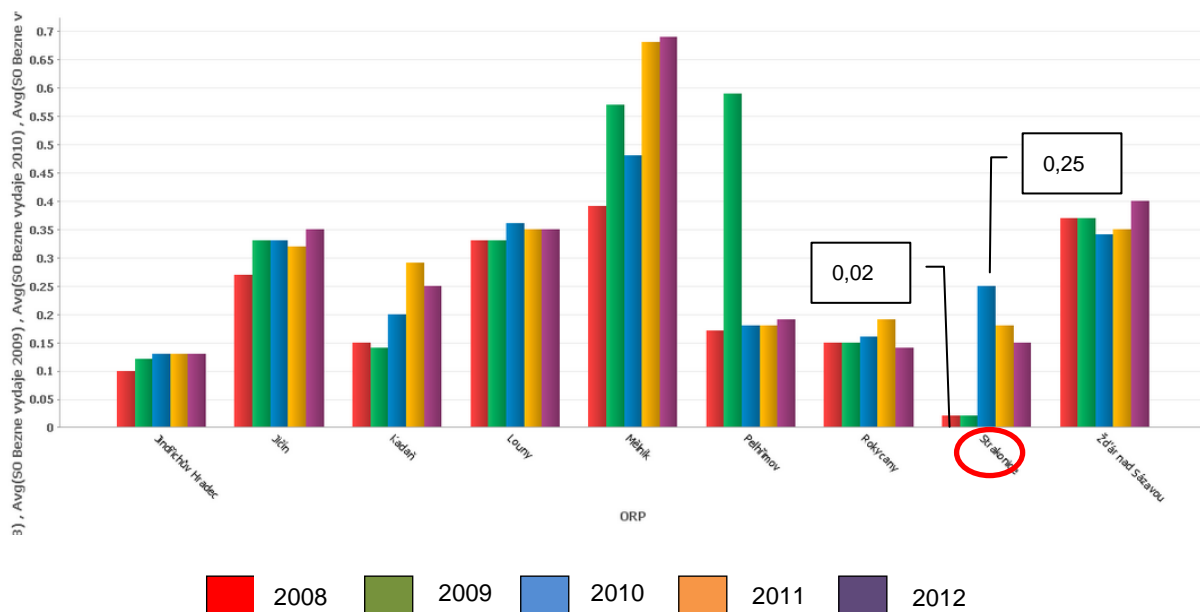

Prvenství si strakonický obvod získal i ve skupině SO při aplikaci kritéria počtu obyvatel i kritéria počtu obyvatel jádrové obce SO (22-24 tis.).

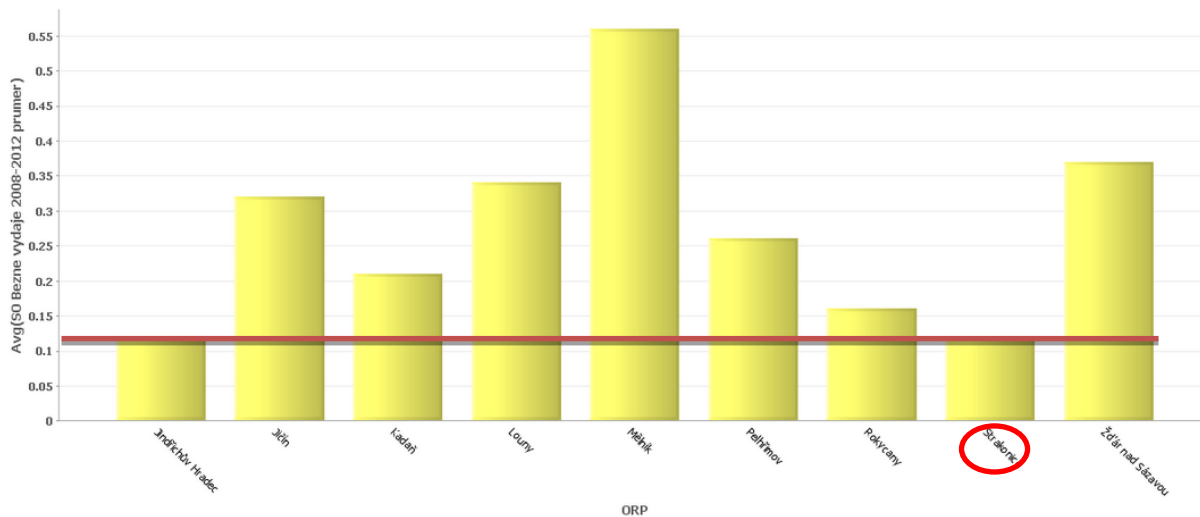
4. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. Lze konstatovat, že SO ORP Strakonice vykázal v prvních dvou letech sledovaného období u vybraného vzorku SO ORP nejnižší hodnoty - jejich výše činila 0,02 tis. Kč/obyv. v roce 2008 i 2009. Naopak v následujícím roce úroveň běžných výdajů strakonického obvodu prudce stoupla, a to na 0,25 tis. Kč/obyv./rok.

Obrázek 4: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 42 – 48 tis.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 5: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 42 – 48 tis.) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP STRAKONICE	
základní charakteristika	<p>správní obvod ORP Strakonice má v Jihočeském kraji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3. nejvyšší hustotu zalidnění i počet obcí • 5. nejvyšší počet obyvatel
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň kapitálových výdajů na obyvatele strakonického obvodu byla třikrát nejvyšší ve skupině SO
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • SO měl absolutně nejvyšší hodnotu kapitálových výdajů na žáky MŠ
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> • nízké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele v letech 2008-2009, poté SO zaznamenal prudké zvýšení hodnot parametru

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad